

Ewolucja metod edukacji leśnej i charakterystyka systemu

Jacek Zadura

Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych
jacek.zadura@lasy.gov.pl

W 100 letniej historii Lasów Państwowych edukacja leśna była prowadzona od początku istnienia szacownej instytucji. Początkowo działania te miały charakter w pewnym stopniu spontaniczny, czasami incydentalny. Jak podaje prof. Andrzej Grzywacz w opracowaniu „Edukacja leśna w Polsce, stan obecny i perspektywy”, w początkowych stadiach prowadzenia edukacji leśnej przez Lasy Państwowe można wyróżnić następujące etapy:

- a) lata 1924–1939 edukacja leśna odświeżająca, incydentalna
- b) lata 1945–1985 edukacja leśna akcyjna
- c) lata 1986–1993 edukacja leśna promocyjna, znajdująca swoje stałe miejsce w ramach edukacji ekologicznej
- d) lata 1994–2007 edukacja leśna w fazie ogromnego rozwoju

Rosnące zapotrzebowanie społeczeństwa na edukację leśną zaowocowało powołaniem przez Dyrektora Generalnego LP w 2002 r. „Zespołu zadaniowego ds. wspomaganie merytorycznego działania w zakresie edukacji leśnej w LP”. Jego zadaniami było m.in.: zebranie informacji na temat funkcjonowania edukacji leśnej w Lasach Państwowych oraz przedstawienie oceny dotychczasowej działalności w tym zakresie, opracowanie propozycji kierunków rozwoju edukacji leśnej w Lasach Państwowych oraz ujednoczenie zadań, opracowanie projektu szkoleń dla pracowników zajmujących się edukacją leśną w nadleśnictwach oraz koncepcji „Poradnika edukacji leśnej”, doradztwo i opiniowanie projektów wydawnictw, programów edukacyjnych, ścieżek dydaktycznych, izb leśnych etc.

Efektom prac zespołu było wypracowanie Zarządzenia nr 57/2023 Dyrektora Generalnego LP z 9 maja 2003 r. w sprawie wytycznych prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa w LP. Od tego momentu edukacja leśna nabrała charakteru zorganizowanego i planowego. Wprowadzono obowiązek corocznego raportowania tej działalności. „Raport z działalności edukacyjnej LP” ukazuje się nieprzerwanie od roku 2004. Dla zapewnienia wysokiej jakości edukacji rozpoczęło się szkolenie kadry edukacyjnej na poziomach: krajowym, regionalnym i podstawowym. Za kamień milowy uznać można przeprowadzenie cyklu szkoleń kaskadowych i wydanie przez CILP „ABC edukacji leśnej”. Rozpoczęto cykliczną realizację wielu form edukacji, wśród których za najbardziej pożądaną uznano „lekcję terenową”. Uzupełnieniem „tradycyjnych” form edukacji są wydawnictwa edukacyjne. Rozwija się wykorzystanie Internetu jako źródła przekazu informacji edukacyjnych. W ślad za rosnącą popularnością mediów społecznościowych rozpoczyna się i intensyfikuje aktywność edukacyjna LP na Facebooku, Instagramie, czy Twitterze. W latach 2010–2013 prowadzona jest największa w tym czasie w Lasach Państwowych kampania edukacyjno-informacyjna „Świadomi zagrożenia”. Do roku 2019 liczba uczestników różnych form edukacji rośnie. Wybuch pandemii koronawirusa i związane z nim restrykcje sanitarne wymuszają czasową przerwę w realizacji „tradycyjnych” zajęć edukacyjnych. Lasy Państwowe przygotowują bogatą ofertę działań edukacyjnych prowadzonych online. Na stronach internetowych pod hasłem #zostańwdomu udostępniane są różnorodne materiały edukacyjne, w tym specjalnie przygotowane scenariusze zajęć edukacyjnych online. Po zakończeniu pandemii i zniesieniu obostrzeń sanitarnych następuje dynamiczny powrót edukacji do lasu.

Dwadzieścia lat po rozpoczęciu prowadzenia zorganizowanej działalności edukacyjnej kolejny zespół zadaniowy wypracowuje nowe zarządzenie Dyrektora Generalnego LP w sprawie wytycznych prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa. Uaktualnione zostają cele, treści oraz formy edukacji leśnej. Wprowadzona zostaje możliwość (w uzasadnionych przypadkach) zatrudnienia pracownika ds. edukacji leśnej w nadleśnictwach niewchodzących w skład LKP. Dla zapewnienia wysokiego poziomu prowadzonych działań edukacyjnych opracowany zostaje profil kompetencyjny edukatora leśnego. Wprowadzona zostaje funkcja edukatora wspierającego, a w regionalnych dyrekcjach LP powołane zostaną zespoły merytoryczne w do spraw edukacji leśnej. Te i wiele innych zmian mają na celu możliwie najlepsze dostosowanie edukacji leśnej do dynamicznie zmieniających się wyzwań.